



Het Verhaal van de Rivier

Maas: brede en ruimhartige blik op waterveiligheid

De Maas is als een flesje Spa: knijp je de rivier op de ene plaats samen, dan komt het water op de andere plaats omhoog. Veilig wonen langs de Maas is daarmee een gezamenlijke zorg. Als iedereen het rivierbed ruim genoeg houdt, komen beneden- of bovenstroomse burens niet in de problemen. Zo'n brede en ruimhartige blik op waterveiligheid is nu heel actueel langs de Limburgse Maas. Als de dijken daar omhoog gaan, verliest de rivier veel ruimte. Met slimme dijkverleggingen en door nieuwe ruimte te creëren, blijft het ook benedenstrooms veilig. Dat is niet meer dan logisch.

Een **brede en ruimhartige** blik op waterveiligheid is nodig, omdat een ingreep langs de Maas altijd gevolgen heeft op andere plaatsen. Systeemwerking heet dat in vaktaal. Waar ruimte verloren gaat, hebben ook anderen daar last van. In de Limburgse Maasvallei heeft de rivier eind vorige eeuw ruimte verloren door de aanleg van 42 dijkkringen rond dorpen en steden. Tot nu toe was het ruimteverlies echter beperkt: de dijken moesten bij extreem hoogwater overstromen. Sinds 2017 hoeft dat niet meer. De dijken mogen omhoog en daarmee verliest de Maas wel substantieel ruimte. Als we dijken niet verleggen, worden de hoogwaterstanden 15-25 cm hoger, vooral ook benedenstrooms. Nog meer ruimte maken is echter de toekomst, vooral waar de rivier nu al smal is. Bijvoorbeeld met dijkverleggingen, weerdverlaging of bergingsgebieden.

Kansen

Ruimte voor de rivier maken is vaak ingewikkeld en kostbaar, maar het levert ook kansen op. Overal waar de afgelopen jaren rivierverruiming heeft plaatsgevonden, heeft de omgeving een kwaliteitsimpuls gekregen. Bewoners hebben bijvoorbeeld een nieuw wandelgebied voor de deur. Venlo ziet goede mogelijkheden om rivierverruiming te combineren met nieuwe kansen voor de jachthaven en andere bedrijvigheid, een aantrekkelijker stadsbeeld en meer recreatiemogelijkheden bij het water. Hoe extra ruimte in het rivierbed doorwerkt, hangt af van de vorm van de rivier (systeemwerking). Zo is het voor Venlo belangrijk dat de rivier ook veel ruimte in de Maasplassen houdt, omdat de hoogwatergolf daar afvlakt.

Het Verhaal van de Rivier in het kort

Sturen op millimeters waterstand, de begroeiing nauwlettend in de gaten houden. De ruimte voor de rivier is zo krap dat kleine veranderingen grote gevolgen hebben. Voor waterveiligheid, scheepvaart, natuur, landbouw en omwonenden. Daarom hanteert Rijkswaterstaat strenge voorwaarden in vergunningen. De grenzen van het strak ingekaderde rivierbeheer zijn echter in zicht.

Kan het anders? We denken van wel. Meer ruimte creëren, integraler denken, verder vooruitkijken. Lucht brengen in het rivierbeheer. Van regels en kaders naar samen verantwoordelijkheid nemen. Elkaar ruimte gunnen en afspraken maken. Doet u mee?

Steeds minder ruimte

In de afgelopen eeuw is de ruimte voor de Maas gehalveerd, vooral door de sluiting van de Beerse overlaat in 1942. De laatste 20 jaar is veel geïnvesteerd in meer ruimte voor de rivier, met de programma's Maaswerken, Ruimte voor de Rivier en Grensmaas. Ondanks deze investeringen heeft de Maas netto ruimte verloren, door de aanleg van de dijkkringen in de Limburgse Maasvallei.

